
Fra: Signy Gautefall
Sendt: 08.02.2008
Til: Postmottak KRD
Kopi: Anne Marit Bakka
Emne: Høringsuttalelse Sørheimsutvalget - Asker kommune - kommunestyreprotokoll av 5.02.08

Hei

Det vise til tidligere innsendt høringsuttalelse til Sørheimsutvalget fra Asker kommune sendt den 31.01.08.
Vedlagt følger protokoll av 5.02.08, fra kommunestyrets behandling av saken.

Vennlig hilsen
Signy Gautefall

Økonomirådgiver
Asker kommune
Tlf. 669 09 205

e-post: signy.gautefall@asker.kommune.no <mailto:signy.gautefall@asker.kommune.no>

ASKER KOMMUNE

L.nr.: 3781/08
S.nr.: 07/3950
Arkivnr.: 103//&13
Dato: 07.02.2008
Saksbeh.: Signy Gautefall

Utvalg	Kommunestyret	Utvalgssak	8/08
Møtedato	05.02.2008		

SAKS PROTOKOLL: HØRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER

Behandling:

Per Anders Owren (H) tok opp formannskapets innstilling til vedtak.

Bjørge Sæther (SV) fremmet følgende endringsforslag:

Pkt. 1 Innstillingen støttes

Pkt 2 Asker kommune anbefaler forslaget til å øke inntektsutjevningen til 60%.

Pkt. 3 Asker kommune anbefaler at selskapsskatten som kommunal skatt, avvikles.

Pkt 4. Asker kommune anbefaler at telletidpunktet endres som foresått av utvalget.

Pkt. 5 Utgår

Pkt 6. Innstillingen støttes

Nytt pkt 7: Asker kommune forutsetter at de inntektene enkelte kommuner taper i forbindelse med omleggingen, kompenseres ved en generell økning i tilskuddet til kommunene.

Votering:

Innstillingens pkt 1 ble enstemmig vedtatt

Innstillingens pkt 2 satt opp mot forslaget fra Sæther (SV) ble vedtatt mot 12 stemmer

Innstillingens pkt 3 satt opp mot forslaget fra Sæther (SV) ble vedtatt mot 2 stemmer

Innstillingens pkt 4 satt opp mot forslaget fra Sæther (SV) ble vedtatt mot 2 stemmer

Innstillingens pkt 5 satt opp mot forslaget fra Sæther (SV) ble vedtatt mot 2 stemmer

Innstillingens pkt 6 ble enstemmig vedtatt

Nytt pkt 7 som foreslått av Sæther (SV) ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Asker kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kommunal- og regionaldepartementet angående forslag til forbedring av overføringssystemet for kommunene:

- 1. Asker kommune mener at lokaldemokratiets nærhet til egne inntekter er viktig og at skattens andel av kommunens totale inntekter derfor bør være minst 50%.**
- 2. Asker kommune anbefaler ikke forslaget om økt inntektsutjevningen fra dagens 55 % til 60 %.**
- 3. Asker kommune anbefaler videreføring av selskapsskatten som kommunal skatt under forutsetning av at skattefondsmodellen benyttes.**

Selskapsskatten er viktig som insentiv for å legge til rette for næringsvirksomhet og for at noe av verdiene blir igjen der de skapes.

- 4. Asker kommune anbefaler at telletidspunktet for befolkningstallene i utgiftsutjevningen vurderes på nytt.**
- 5. Asker kommune anbefaler ikke forslaget til nytt overføringssystem uten endringer i forutsetningene for utløsning av vekstkompensasjon og inntektsgarantitilskudd.**

Inntektsgarantiordningen må forutsettes å omfatte endringer i det inntektsutjevrende trekk/tilskudd og endringer i rammetilskuddet som følge av endret selskapsskatt.

- 6. Asker kommune mener at utvalgets forslag bør behandles samtidig med det utgiftsutjevrende tilskuddet som er under vurdering og som tidligere er forutsatt innarbeidet i rammetilskuddet fra og med 2009.**
- 7. Asker kommune forutsetter at de inntektene enkelte kommuner taper i forbindelse med omleggingen, kompenseres ved en generell økning i tilskuddet til kommunene.**

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
Akersgt. 59
0032 OSLO

Deres ref.:
07/2419-1 HER

Vår ref.:
SGAUTEFA
S07/3950

Arkivnr:
103 &13
L3097/08

Dato:
31.01.2008

Ved henvendelse vennligst oppgi referanse S07/3950.

SVAR - HØRING - SØRHEIMUTVALGET - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER

Det vises til departementets høringsbrev av 26.10.2007. Formannskapet i Asker kommune behandlet i sitt møte 28.01.2008, høringsforslaget; "Forslag til forbedring av overføringssystemet for kommunene" og legger følgende innstilling frem for kommunestyret til behandling i møtet 5. februar 2008.

Formannskapet innbyr kommunestyret til å fatte slikt
v e d t a k:

Asker kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kommunal- og regionaldepartementet angående forslag til forbedring av overføringssystemet for kommunene:

- 1. Asker kommune mener at lokaldemokratiets nærhet til egne inntekter er viktig og at skattens andel av kommunens totale inntekter derfor bør være minst 50%.**
- 2. Asker kommune anbefaler ikke forslaget om økt inntektsutjevningen fra dagens 55 % til 60 %.**
- 3. Asker kommune anbefaler videreføring av selskapsskatten som kommunal skatt under forutsetning av at skattefondsmodellen benyttes.**

Selskapsskatten er viktig som insentiv for å legge til rette for næringsvirksomhet og for at noe av verdiene blir igjen der de skapes.

- 4. Asker kommune anbefaler at telletidspunktet for befolkningstallene i utgiftsutjevningen vurderes på nytt.**

- 5. Asker kommune anbefaler ikke forslaget til nytt overføringssystem uten**

DRIFTSSTØTTE ØKONOMI
Adresse
Knud Askers vei 25
1383 Asker
Postboks 353
1372 Asker

Telefon
66 90 90 00
Telefax
66 90 91 99
E-post
okonomiavdeling@
asker.kommune.no

Org.nr.
944 382 038 mva.
Bankgiro
6003 06 79000

endringer i forutsetningene for utløsning av vekstkompensasjon og inntektsgarantitilskudd.

Inntektsgarantiordningen må forutsettes å omfatte endringer i det inntektsutjevnende trekk/tilskudd og endringer i rammetilskuddet som følge av endret selskapsskatt.

- 6. Asker kommune mener at utvalgets forslag bør behandles samtidig med det utgiftsutjevnende tilskuddet som er under vurdering og som tidligere er forutsatt innarbeidet i rammetilskuddet fra og med 2009.**

Kommunestyrets endelige vedtak vil så snart det foreligger, oversendes departementet. Vedlagt følger saksprotokoll fra behandlingen i formannskapet og rådmannens saksfremstilling.

Med vennlig hilsen

Signy Gautefall
Økonomisk rådgiver

Vedlegg:

- Saksprotokoll fra formannskapets behandling 28.01.08
- Rådmannens saksfremlegg

ASKER KOMMUNE

L.nr.: 2969/08
S.nr.: 07/3950
Arkivnr.: 103//&13
Dato: 30.01.2008
Saksbeh.: Signy Gautefall

Utvalg	Formannskapet	Utvalgssak	16/08
Møtedato	29.01.2008		

SAKS PROTOKOLL: HØRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER

Behandling:

Per Anders Owren (H) fremmet følgende forslag:

Nytt Pkt. 1:

Asker kommune mener at lokaldemokratiets nærhet til egne inntekter er viktig og at skattens andel av kommunens totale inntekter derfor bør være minst 50%.

Pkt. 2 – som innstillingen

Pkt. 3 – som innstillingen med følgende tillegg:

Selskapsskatten er viktig som insentiv for å legge til rette for næringsvirksomhet og for at noe av verdiene blir igjen der de skapes.

Pkt. 4 – som innstillingen

Pkt. 5 – som innstilling med følgende tillegg:

Inntektsgarantiordningen må forutsettes å omfatte endringer i det inntektsutjevnende trekk/tilskudd og endringer i rammetilskuddet som følge av endret selskapsskatt.

Rådmannen foreslo som nytt pkt 6:

Asker kommune mener at utvalgets forslag bør behandles samtidig med det utgiftsutjevnende tilskuddet som er under vurdering og som tidligere er forutsatt innarbeidet i rammetilskuddet fra og med 2009.

Votering:

Forslaget fremmet av Per Anders Owren (H) til nytt pkt. 1 ble enstemmig vedtatt

Innstillingens pkt. 2 ble vedtatt mot 3 stemmer – Ole Willy Sandbekk og Marianne Riis Rasmussen (AP), Bjørge Sæther (SV)

Innstillingens pkt. 3 med tillegg foreslått av Per Anders Owren (H) ble enstemmig vedtatt

Innstillingens pkt. 4 ble enstemmig vedtatt

Innstillingens pkt 5 med tillegg foreslått av Per Anders Owren (H) ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til nytt pkt. 6 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Formannskapet innbyr kommunestyret til å fatte slikt

v e d t a k:

Asker kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kommunal- og regionaldepartementet angående forslag til forbedring av overføringssystemet for kommunene:

- 1. Asker kommune mener at lokaldemokratiets nærhet til egne inntekter er viktig og at skattens andel av kommunens totale inntekter derfor bør være minst 50%.**
- 2. Asker kommune anbefaler ikke forslaget om økt inntektsutjevningen fra dagens 55 % til 60 %.**
- 3. Asker kommune anbefaler videreføring av selskapsskatten som kommunal skatt under forutsetning av at skattefondsmodellen benyttes.**

Selskapsskatten er viktig som insentiv for å legge til rette for næringsvirksomhet og for at noe av verdiene blir igjen der de skapes.

- 4. Asker kommune anbefaler at telletidspunktet for befolkningstallene i utgiftsutjevningen vurderes på nytt.**

5. **Asker kommune anbefaler ikke forslaget til nytt overføringssystem uten endringer i forutsetningene for utløsning av vekstkompensasjon og inntektsgarantitilskudd.**

Inntektsgarantiordningen må forutsettes å omfatte endringer i det inntektsutjevnende trekk/tilskudd og endringer i rammetilskuddet som følge av endret selskapsskatt.

6. **Asker kommune mener at utvalgets forslag bør behandles samtidig med det utgiftsutjevnende tilskuddet som er under vurdering og som tidligere er forutsatt innarbeidet i rammetilskuddet fra og med 2009.**

SAKSFREMLEGG

Godkjent av:

Arkiv: 103 &13

Saksbehandler: Signy Gautefall

Arkivsaksnr.: 07/3950

HØRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER

Rådmannen anbefaler formannskapet å innby kommunestyret til å fatte slikt
v e d t a k:

Asker kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kommunal- og regionaldepartementet angående forslag til forbedring av overføringssystemet for kommunene:

1. Asker kommune støtter utvalgets konklusjon når det gjelder at skattens andel av kommunenes totale inntekter bør være på minst 50 %.
2. Asker kommune anbefaler ikke forslaget om økt inntektsutjevningen fra dagens 55 % til 60 %.
3. Asker kommune anbefaler videreføring av selskapsskatten som kommunal skatt under forutsetning av at skattefondsmodellen benyttes.
4. Asker kommune anbefaler at telletidspunktet for befolkningstallene i utgiftsutjevningen vurderes på nytt.
5. Asker kommune anbefale ikke forslaget til nytt overføringssystem uten endringer i forutsetningene for utløsning av vekstkompensasjon og inntektsgarantitilskudd.
6. Asker kommune mener at utvalgets forslag bør behandles samtidig med de øvrige endringene som er under vurdering og som tidligere er forutsatt innarbeidet i rammetilskuddet fra og med 2009.

1. Sammendrag og konklusjon.

Det politisk nedsatte utvalget for forbedring av inntektssystemet for kommunene (Sørheims-utvalget) avga sin innstilling 26.10.2007. Høringsfristen til kommunene er 28.01.2008. Intensjonen er å innarbeide endringene i kommuneproposisjonen for 2009, våren 2008.

Utvalgets forslag medfører en sterkere omfordeling av kommunesektorens inntekter fra de mest skatterike kommunene hvor størstedelen av befolkningen bor og til minsteinntektskommunene. For Asker kommune innebærer forslaget reduserte inntekter på nær 32 mill. kroner, basert på utvalgets 2006-data.

Utvalgets mandat var å vurdere deler av inntekts- og finansieringssystemet for kommunene. Følgende temaer er blitt vurdert: Forholdet mellom skatt og rammetilskudd i finansieringen av kommunene, utjevning av skatt mellom kommune, selskapsskatten, distriktpolitiske tilskudd i

inntektssystemet, vekst, fraflytting og befolkningsoppdatering, skjønnsmidler i inntektssystemet og overgangsordningen. Utvalget tolker mandatet dit hen at de skal foreta en gjennomgang av deler av inntektssystemet for kommunene med tanke på å få en mest mulig rettferdig fordeling av ressurser mellom kommunene.

1.2 Rådmannens konklusjon.

1. Asker kommune støtter utvalgets konklusjon når det gjelder at skattens andel av kommunenes totale inntekter bør være på minst 50 %.
2. Asker kommune anbefaler ikke forslaget om økt inntektsutjevning fra dagens 55 % til 60 %.
3. Asker kommune anbefaler videreføring av selskapsskatten som kommunal skatt under forutsetning av at skattefondsmodellen benyttes.
4. Asker kommune anbefaler at telletidspunktet for befolkningstallene i utgiftsutjevningen vurderes på nytt.
5. Asker kommune anbefale ikke forslaget til nytt overføringssystem uten endringer i forutsetningene for utløsning av vekstkompensasjon og inntektsgarantitilskudd.
6. Asker kommune mener at utvalgets forslag bør behandles samtidig med de øvrige endringene som er under vurdering og som tidligere er forutsatt innarbeidet i rammetilskuddet fra og med 2009.

2. I det følgende gis en kort gjennomgang av utvalgets drøftelse av de ulike forslagene og konsekvenser for Asker kommune.

2.1 Forholdet mellom skatt og rammetilskudd i finansieringen av kommunene

Utvalgets begrunnelse og forslag: Hensynet til lokal forankring trekker i retning av en høy skatteandel, mens hensynet til fordeling, forutsigbarhet og stabiliseringspolitikken trekker i retning av en lav skatteandel. Utvalget har i sin vurdering lagt stor vekt på hensynet til lokal forankring og lokaldemokrati. Det er prinsipielt viktig at en betydelig andel av kommunenes inntekter samlet sett kommer fra kommunale skatteinntekter og at det vil være uheldig med en kommunal sektor som i større grad er avhengig av statlige overføringer.

På dette grunnlaget konkluderer utvalget med at skattens andel av kommunenes totale inntekter bør ligge rundt 50 %.

Asker kommunes vurdering: Asker kommune støtter utvalgets konklusjon når det gjelder en skatteandel på minst 50 %.

2.2 Utjevning av skattinntekter mellom kommune

Utvalgets begrunnelse og forslag: Modellen for inntektsutjevning ble innført for kommunene i 2005. Ordningen er basert på at kommuner med skatteinntekt under landsgjennomsnittet får kompensert 55 % av differansen mellom egen skatteinntekt per innbygger og landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinngang over landsgjennomsnittet trekkes 55 % av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinntekt under 90 % av landsgjennomsnittet blir i tillegg kompensert for 35 % av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 % av landsgjennomsnittet i

en tilleggskompensasjon. Finansieringen av tilleggskompensasjonen skjer ved at alle kommuner trekkes med et likt beløp per innbygger.

Inntektsutjevningen i inntektssystemet er et null-sumspill. Det vil si at noen kommuner må trekkes i sine inntekter for at andre skal få høyere inntekter. Ambisjonsnivået på inntektsutjevningen er i hovedsak en politisk vurdering, der hensynet til likhet avveies mot hensynet til lokal forankring av skatteinntektene og ønsket om å beholde noe av verdiskapningen lokalt.

De økonomiske forutsetningene for et likeverdig tjenestetilbud er imidlertid ikke kun avhengig av skatteinngangen i en kommune. Kommuner som mottar overføringer gjennom blant annet regionalpolitiske tilskudd og skjønnstilskudd har ofte lave skatteinntekter. Disse kommunene har likevel et høyt inntektsnivå, og de særskilte tilskuddene utgjør en betydelig andel av kommunens inntekter. Dette betyr at en kommune som er skattesvak ikke nødvendigvis er inntektssvak.

Utvalget mener at dagens modell for inntektsutjevning er en oversiktlig og forståelig ordning for utjevning av skatteinntektene mellom kommunene. En styrke ved dagens modell er at den tar særlige hensyn til kommuner med lave skatteinntekter. De mener likevel at dagens modell for inntektsutjevning ikke er tilstrekkelig i forhold til å sikre kommuner med et svakt inntektsgrunnlag nødvendige ressurser til å finansiere sine oppgaver. I særlig grad gjelder dette kommuner med svakt skattegrunnlag som heller ikke har vesentlige inntekter i form av andre tilskudd, som skjønnstilskudd, eller regionaltilskudd. Utvalget har derfor lagt til grunn at kommuner med høye skatteinntekter bør kunne få et noe større trekk i sine skatteinntekter, som vil bidra til å løfte kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet. Utvalgets forslag er derfor å beholde dagens modell for inntektsutjevning, men å øke den symmetriske inntektsutjevningen fra 55 % til 60 %.

Asker kommunes vurdering: Askers skatteinntekter før inntektsutjevning, målt i prosent av landsgjennomsnittet var i 2006 på 139,3 %. Etter den symmetriske inntektsutjevningen på 55 % reduseres skatteandelen til 116,3 %. Med en symmetrisk skatteutjevning på 60 % ville Asker skatteandelen reduseres ytterligere til 114,3 % og ført til et tap på nær 22 mill. kroner.

Asker kommune mener det i denne sammenhengen må vektlegges å se på de enkelte kommuners samlede inntekter og ikke bare skatteinntektene. Mange skattesvake kommuner mottar overføringer gjennom regionalpolitiske tilskudd og skjønnstilskudd, men disse inntektene inngår ikke i beregningene for inntektsutjevningen. Disse særskilte tilskuddene kan utgjøre en betydelig andel av kommunens inntekter og medføre at en skattesvak kommune ikke nødvendigvis er inntektssvak.

Utjevningsgrad bør baseres på en avveining mellom hensynet til lokal forankring av inntektene og utjevning av de økonomiske forutsetningene for et likeverdig tjenestetilbud. Lokaldemokratiets nærhet til egne inntekter er viktig og forslaget om en ytterligere skatteutjevning vil kunne ramme dette hensynet. Asker kommune mener derfor at inntektsutjevningen ikke bør økes utover dagens nivå.

2.3 Selskapsskatt

Utvalgets begrunnelse og forslag: Kommunene har siden 2005 fått tilført en andel av selskapsskatten som rammetilskudd, to år etter at skatten er innbetalt. Selskapsskatten inngår i grunnlaget for skatteutjevning mellom kommuner.

Parallelt med gjeninnføringen av selskapsskatten som kommunal skatt ble systemet for inntektsutjevning endret og en symmetrisk modell for utjevning innført. Dette var begrunnet i ønsket om å ivareta insentivvirkningene og å begrense omfordelingsvirkningene ved tilbakeføringen av selskapsskatten til kommunene.

Det var hovedsakelig mellomstore og store kommuner som i utgangspunktet tjente på omleggingen til kommunal selskapsskatt. Bergen, Stavanger og Trondheim var blant kommunene som tjente på reformen totalt sett. Skattesterke kommuner som Bærum, Asker og Oslo tjente isolert sett på en tilbakeføring av selskapsskatten til kommunene. På grunn av at det inntektsutjevnerende trekket økte betraktelig ved innføringen av en ny modell for inntektsutjevningen tapte disse kommunene, sammen med kraftkommunene, samlet sett på reformen.

En avvikling av selskapsskatten som kommunal skatt vil bidra til økt forutsigbarhet i den enkelte kommunes inntekter. Selv om selskapsskatten for den enkelte kommune i dag er kjent et år i forveien, er det vanskelig å anslå utviklingen av selskapsskatten i den økonomiske langtidspanleggingen. Dette fordi deler av datagrunnlaget som ligger til grunn for beregningene av den enkelte kommunes andel av selskapsskatten er taushetsbelagt.

I områder med geografisk samsvar mellom arbeidsplasser og bosted inneholder systemet for skattefinansiering fra personlige skatteyttere isolert sett et insitament til lokal næringsutvikling. I områder nær byene vil det derimot være slik at mange personer arbeider i senterkommunen, men har bosted i en av omegnskommunene. Siden skatt fra personlige skatteyttere tilfaller bostedskommunen, vil en stor del av gevinsten ved næringsutvikling i senterkommunen tilfalle nabokommunene. Uten en kommunal selskapsskatt kan man si at disse kommunene i større grad vil ha interesse av å konkurrere om innbyggere enn bedrifter. Å tilføre kommunene en andel av selskapsskatten kan stimulere kommunene til å legge til rette for nye arbeidsplasser.

Asker kommunes vurdering: Isolert effekt av avviklingen av selskapsskatten, det vil si at selskapsskatten samlet for landet erstattes av tilsvarende økning av personskatten, er av utvalget beregnet til en mindreinntekt på 39 kroner pr innbygger eller 2 mill. kroner totalt for Askers del.

Selskapsskatten er en ustabil og lite forutsigbar inntekt, og utgjør en relativt lav andel av kommunenes samlede inntekter.

Asker kommune er primært for en videreføring av selskapsskatten som en kommunal skatt. Dette for å styrke kommunenes insentiver til å legge til rette for næringsutvikling lokalt, i tillegg til at selskapsskatten sikrer at noe av verdiene blir igjen der de skapes.

Forutsetning for en videreføring er imidlertid at modellen for tilbakeføring av selskapsskatten til kommunene baseres på skattefondsmodellen. Denne modellen innebærer at den kommunale skattesatsen er fastsatt, skatteinnbetalingen fra selskapene skjer tidligere og næringsutviklingen synliggjøres raskere.

Det er uheldig å avvike den kommunale selskapsskatten samtidig som det foreslås en økt inntektsutjevning. Det vil stort sett være de samme kommunene som taper på begge endringene.

2.4 Distriktpolitiske tilskudd i inntektssystemet

Utvalgets begrunnelse og forslag: I dagens inntektssystem tildeles kommuner i Nord-Norge og små kommuner med moderate skatteinntekter ekstra rammetilskudd gjennom Nord- Norgetilskuddet, regionaltilskuddet og deler av skjønnstilskuddet. Disse ekstrabevilgningene er begrunnet ut fra regional- og distriktpolitiske hensyn. I 2007 utgjør Nord-Norgetilskuddet og regionaltilskuddet totalt 2,045 mrd kroner, som tilsvarer om lag 4,7 % av kommunenes rammetilskudd.

Utvalget foreslår at dagens regionalpolitiske tilskudd i inntektssystemet samles til ett nytt distriktpolitisk tilskudd. Kriteriene for fordeling av det nye tilskuddet kobles til det Distriktpolitiske virkeområdet som ligger til grunn for den øvrige distriktpolitikken. Et nytt distriktpolitisk tilskudd skal brukes til å sette kommuner som sliter med fraflytting og dårlige levevilkår i stand til å gi et bedre utbygd tjenestetilbud til innbyggerne enn ”gjennomsnittskommunen”, for om mulig å demme opp for ytterligere fraflytting. Innenfor det distriktpolitiske tilskuddet ønsker utvalget å prioritere kommunene i Nord-Norge spesielt.

Asker kommunes vurdering: Forslaget medfører ingen konsekvenser for Asker.

2.5 Vekst, fraflytting og befolkningsoppdatering

Utvalgets begrunnelse og forslag: Utvalget er bedt om å vurdere om det i inntektssystemet skal tas spesielle hensyn til kommuner med sterk vekst eller fraflytting. Samtidig er utvalget bedt om å vurdere ordningen med oppdatering av befolkningstall ved beregning av inntektsutjevningen, innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen. Ordningen med oppdatering av befolkningstallene i løpet av budsjettåret ble innført fra 2003.

Utvalget foreslår å avvike oppdateringen av innbyggertallene midt i budsjettåret for beregning av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen. Oppdateringen erstattes med at beregningen av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen baseres på innbyggertall per 1. juli året før budsjettåret, ikke 1. januar året før budsjettåret som tidligere var tilfelle. Utvalget mener at dette bidrar til å øke forutsigbarheten i rammetilskuddet til kommunene. Samtidig er det viktig at kommunene, så langt som mulig får kompensert for endringer i befolkningstall og befolkningssammensetning.

Utvalget foreslår at ordningen med oppdatering av innbyggertallene ved beregning av inntektsutjevningen videreføres som i dag. Dette for at vekstkommuner raskest mulig skal få kompensasjon for nye innbyggere. Utvalget foreslår at det innføres en egen vekstkompensasjon i inntektssystemet. Kompensasjonen tildeles kommuner som gjennom en treårsperiode har hatt en gjennomsnittlig årlig vekst de siste tre årene ut over en gitt vekstgrense. Vekstgrensen er satt til det doble av gjennomsnittlig årlig vekst på landsbasis den siste treårsperioden. Vekstkompensasjonen foreslås tildelt som et beløp, 50 000 kroner, per nye innbygger ut over vekstgrensen.

Asker kommunes vurdering: Ved at befolkningstallene pr 1/1 i året ikke oppdateres og at befolkningstallene pr 1/7 året før benyttes som utgangspunkt for tildeling av midler i årets rammetilskudd vil Asker kommune tape 97 kroner pr innbyggere eller nær 5 mill. kroner samlet i hht utvalgets beregninger på 2006-data. Flyttes telletidspunktet til 1/1 året før innebærer dette et ytterligere tap og kan antas å bli om lag det dobbelte av det beregnede beløpet. Asker kommune anbefaler ikke at det legges opp til et telletidspunkt midt i året, men at dagens ordning videreføres.

Grensen for vekstkompensasjon settes til en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst i løpet av en treårsperiode som er høyere enn det dobbelte av veksten på landsbasis dvs. 1,2 %. Selv om Asker har en vekst på 0,8 % i gjennomsnitt i tilsvarende perioden og dermed ligger over veksten for landsgjennomsnittet, så vil ikke kommunen motta et slikt tilskudd. Det kan synes som om denne vekstkompensasjonsgrensen er satt svært høyt. I tillegg forutsettes det at kommunen må ha en skatteinntekt lavere enn 140 % av landsgjennomsnittet de siste tre år. Det kan synes urimelig at denne tilleggsforutsetningen tar utgangspunkt i kommunens brutto skatteinntekt og ikke kommunens mer reelle skatteinntekt som fremkommer etter at inntektsutjevningen er foretatt.

2.5 Skjønnsmidler i inntektssystemet

Utvalgets begrunnelse og forslag: Årlig blir en andel av rammetilskuddet til kommunene fordelt ut fra skjønnsmessige vurderinger. I 2007 utgjør skjønnstilskuddet om lag 1,5 mrd. kroner. Stortinget fastsetter skønnsrammen for det påfølgende året i forbindelse med den årlige behandlingen av kommuneproposisjonen. Kommunal- og regionaldepartementet fordeler deretter skønnsrammen i en ramme for kommunene fylkesvis. Siden 2002 har fylkesmennene hatt ansvaret for den endelige kommunevise fordelingen av skjønnsmidlene, basert på retningslinjer fra departementet. Utvalget mener at størst mulig andel av midlene som fordeles gjennom inntektssystemet bør fordeles etter faste kriterier, og at en reduksjon i skjønnsmidlene og en styrking av de faste tilskuddene er et skritt i riktig retning for et mer rettferdig inntektssystem. Utvalget foreslår at små kommuner som mister regionaltilskudd som følge av at det distriktpolitiske tilskuddet kun skal tildeles kommuner innenfor det distriktpolitiske virkeområdet, må vurderes særskilt i forbindelse med den helhetlige gjennomgangen av inntektssystemet og eventuelt kompenseres gjennom skjønnstilskuddet.

Asker kommunes vurdering: Asker kommune tildeles ikke skjønnsmidler i dagens system og vil heller ikke motta skjønnstilskudd etter utvalgets forslag. I utvalgets beregninger er det lagt inn et likt trekk på 14 kroner pr innbygger for alle kommunene i Akershus. Dette trekket skal gå til å finansiere den nye ordningen med vekstkompensasjon. Ettersom Asker ikke mottar skjønnsmidler forutsettes det at kommunen heller ikke trekkes for dette.

2.6 Overgangsordningen.

Utvalgets begrunnelse og forslag: Overgangsordningen i dagens inntektssystem er utformet med sikte på å begrense inntektsendringer fra år til år som følge av:

- Innlemming av øremerkede tilskudd (eller uttrekk av midler)
- Oppgaveendringer
- Systemendringer (endringer i inntektssystemet)

Utvalget mener at dagens overgangsordning bør avvikles og erstattes med en ordning som er enklere, mer forutsigbar, og som i større grad skjermer kommunene mot plutselig svikt i rammetilskuddet fra et år til det neste.

Utvalget foreslår at dagens overgangsordning erstattes med en helhetlig inntektsgaranti for sterk nedgang (avvik fra landsgjennomsnittet) i rammetilskuddet fra et år til et annet, uavhengig av om årsaken til utviklingen er endring i kriteriedata, befolkningssammensetting, innlemming av øremerkede tilskudd osv.

Endringer i inntektsutjevnenende trekk/tilskudd som følge av endret inntektsutjevning og endringer i rammetilskuddet som følge av endret selskapsskatt vil ikke bli kompensert gjennom inntektsgarantitilskuddet.

Utvalget mener at en kommune gjennom et inntektsgarantitilskudd (INGAR) skal få kompensert for en utvikling i rammetilskuddet som ligger mer enn 300 kroner lavere enn landsgjennomsnittlig vekst per innbygger. Tilskuddet skal finansieres ved et likt trekk per innbygger for alle landets kommuner. En slik finansieringsmodell er etter utvalgets mening enkel å forstå, den er bedre i samsvar med hvordan øvrige tilskudd i inntektssystemet finansieres, og den er enkel å beregne.

Asker kommunes vurdering: Asker kommune er positiv til forslaget om å erstatte dagens overgangsordning med et inntektsgarantitilskudd (INGAR). Asker kommune mener imidlertid at inntektsgarantiordningen også må forutsettes å omfatte endringer i det inntektsutjevnenende trekk/tilskudd og endringer i rammetilskuddet som følge av endret selskapsskatt.

Dersom selskapsskatten ikke var lagt inn mot rammetilskuddet ville inntektsutjevningen medført et negativt rammetilskudd for Asker kommune.

Ved å holde selskapsskatten og inntektsutjevningen utenfor beregningsgrunnlaget vil tilnærmet hele systemendringen som følge av utvalgets forslag gi et tap. For Asker utgjør tapet 615 kroner pr innbygger, og samlet nær 32 mill. kroner i utvalgets beregninger på 2006-tall. Ved å la systemendringer også inngå i beregningsgrunnlaget ville inntektsgarantiordningen redusert tapet til 256 kroner pr innbygger, og samlet tap på vel 13 mill. kroner. Alle tap som omfattes av den foreslått systemendringen bør derfor inngå i grunnlaget for beregningen av nytt inntektsgarantitilskudd.

2.7 Oppdatering av kostnadsnøkler og utgiftsutjevningen

Utvalget skulle ikke foreta en vurdering av utgiftsutjevningen og kostnadsnøklerne i inntektssystemet. Parallelt med utvalgets arbeid har Kommunal- og regionaldepartementet arbeidet videre med oppdatering av kostnadsnøklerne i inntektssystemet. Resultatene herfra foreligger ikke ennå.

For å få en helhetlig vurdering av dette arbeidet mener Asker kommune at utvalgets forslag bør behandles samtidig med de øvrige endringene som er under vurdering, og som tidligere er forutsatt innarbeidet i rammetilskuddet fra og med 2009.

Saken oversendes formannskapet til behandling.

Einar Gaustad

Vedlegg: Vedlegg 1 – Excelark med konsekvenser for ASSS-kommunene og Asker

Vedlegg 2 – Kapittel 1 - Utvalgets oppnevning, mandat og arbeid

Utrykte vedlegg:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/rapporter_planer/rapporter/2007/Forslag-til-forbedring-av-overforingssys.html?id=487074&epslanguage=NO